

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: **Американски прагматизъм и семиотика**

Лектор: **Професор Иван Младенов д.ф.н.**

Телефон: +35920885123961

Имейл: mladenovivan13@outlook.com

Хорариум: 15 лекции по два часа, общо 30 часа

Анотация

Накратко, американският прагматизъм е семиотика или, по-точно казано, американският прагматизъм е построен върху семиотична основа. Неговият създател, мислителят и математикът, Чарлс Сандърс Пърс (1839-1914) е смятан за най-великият американски философ. Той излага своята теория около 1870 година, поставяйки и началото на семиотичната доктрина като “терминологична опаковка” на новата концепция. Централна теза за прагматизма е, че философията е изцяло социална дейност. Обобщено казано, прагматизмът е метод за определяне, адаптиране и нагодяване на значенията, концепциите, идеите и вярванията, твърденията и пропозициите, с една дума на всичко, което действа като знак. Прагматизмът е метод за отделяне на значения, който пронизва всеки мисловен акт, независимо откъде произтича – философско мислене, литература или изкуство. С други думи, това е самокоригираща се теория за значението, която дава възможност за по-добро ориентиране в света на идеите.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема / Модул 1: Исторически знания върху американска и световна философия. Общи идеи в познанието, предсократици и по-основни антични теории

Тема / Модул 2: Първоначално запознаване с общата семиотика, обсъждане на въпроса, дали комбинацията “семиотика” и “класическа философия” е непримиримо противоречива? Английски схоластицизъм, Р. Бейкън, Дънс Скот, Уилям от Окам. Английско просвещение: Томас Хобс, Томас Рийд, Джон Лок, Джордж Бъркли, Дейвид Хюм и първоначалните идеи за знака.

Тема / Модул 3: Американска философия: Чарлс С. Пърс, неговите научни постижения, които са актуални и днес. Философията на Пърс – от ранните му опити до зрелите му тези.

Американският прагматизъм и развитието му от теоретична максима до доктрина за проверка на значенията. Американската версия на семиотиката като теория за търсене на истината.

Значението, според прагматистката максима и като изкуство за създаване на концепции.

Форми на обучение и оценяване:

Лекции, диалози, беседи.

Оценките са текущи. Изнасяне на Ppt презентации и писане на текстове

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

- Завършилите курса получават компетентност по американски прагматизъм и семиотика, както и по въздействието на технологиите върху човешкото познание.

Литература:

На български

- *Избрани Съчинения* от Чарлс С. Пърс; и-во Изток-Запад, 2022.
- Джовани Мадалена *Философия на жеста*; прев. от итал. Елица Попова, и-во Боян Пенев; София 2025.
- Колапиетро, Винсънт, *Речник по семиотика*; издателство Хейзъл, 2000, 300 стр. ISBN: 9548283344.
- *Между нещата и думите*;
- *Материята на мисълта* – двутомник със семиотични изследвания, съставен и редактиран от мен (И.М.); издателство Наука и изкуство, София, 1991; 503 стр. OCLC Number 405957365.
- Корнелис де Ваал (2015), *За Пърс*, прев. Николай Иванов, Андрей Ташев; издателство Нов Български Университет, София, 142 стр. ISBN: 9789545358562

На английски

- *Conceptualizing Metaphors. On Charles Peirce's Marginalia*, Routledge, Taylor and Francis Group, 2006, 198pp. ISBN 0-415-36047-1
- Alexander, Ronald G. 1997 *The Self, Supervenience and Personal Identity*, Ashgate, Publishing Limited, England.
- Baars, J. Bernard 1997. *In the Theater of Consciousness*, Oxford University Press, Inc. New York.
- Bakhtin, M. Michail 1987, *Speech Genres & Other Late Essays*, trans. by Vern W McGee, Caryl Emerson and Michael Holquist eds. University of Texas press, Austin.
- Davidson, Donald 1984 *Inquiries into Truth and Interpretation*, Oxford: Clarendon
- Peirce, Charles S. (1931-1966). *Collected Papers of Charles Sanders Peirce*, 8 vols., ed. by Charles Hartshorne, Paul Weiss and A. W. Burks. Cambridge, MA: Harvard University Press

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

- Зала и проектор за Ppt - презентации